

1 Politisk dokument om Kunstig Intelligens ved USN

2
3 I november 2022 lanserte det amerikanske selskapet OpenAI et system for kunstig
4 intelligens (KI), kalt ChatGPT. Dette KI-systemet bruker såkalt 'snever generativ kunstig
5 intelligens'. Dette betyr at systemet genererer ny tekst basert på språkmodeller og
6 sannsynlighet, ut ifra kommandoer brukeren legger inn i systemet. Det er bred enighet om at
7 denne formen for kunstig intelligens allerede påvirker verden i dag, og med stadig utvikling
8 av teknologien vil KI ha en stor betydning fremover. Kunstig intelligens har potensiale til å
9 være en verdifull støttespiller i studieløpet, forutsatt at det brukes på riktig måte. Bruken av
10 KI, spesielt innen akademia, har skapt stor debatt. Dette har ført til bekymringer for flere
11 studenter, da det er stor usikkerhet til hvordan man skal forholde seg til KI og hvorvidt dette
12 kan brukes som et verktøy eller vil regnes som fusk. Det er derfor viktig at Universitetet i
13 Sørøst-Norge (USN) følger nøye med på utviklingen av KI, for å sikre kompetanse blant
14 ansatte og studenter. USN må ta ansvar for å utvikle sin kompetanse om KI og formidle
15 dette fagfeltet ut til studenter og samfunnet for øvrig.

16
17 Med den stadige utviklingen av kunstig intelligens, ser Studentdemokratiet i Sørøst-Norge
18 (SDSN) det som realistisk at denne teknologien er her for å bli, spesielt i høyere utdanning. I
19 henhold til ansatte og forelesere, er det et betydelig behov for både forståelse og opplæring
20 av kunstig intelligens. For å kunne benytte seg av et slikt verktøy på en ansvarlig måte, er
21 det nødvendig å ha en grunnleggende forståelse på hva som ligger bak denne teknologien.

22
23 I januar 2024 etablerte SDSN en arbeidsgruppe for kunstig intelligens, med formålet om å
24 utvikle relevant politikk på området. Gruppen har arbeidet med ulike problemstillinger knyttet
25 til KI, som er spesielt relevante for studenter og ansatte ved USN, og resten av UH-sektoren.
26 Som en del av arbeidet ble det i tillegg gjennomført en spørreundersøkelse blant studentene
27 underveis, som sammen med arbeidsgruppens prosesser har dannet grunnlaget for dette
28 dokumentet.

29 Begrepsavklaring

30 Videre følger relevante begrepsavklaringer.

31

32 **Akademia:** Akademia er et fellesbegrep som gjerne brukes i forbindelse med høyere
33 undervisningsinstitusjoner og forskning¹.

34 **Chatbot:** En form for programvare som er utviklet for å kunne samhandle med mennesker
35 gjennom både muntlig og skriftlig språk. I tillegg tar disse chatbotene for seg en rekke
36 oppgaver og spørsmål, basert på informasjon den har tilgjengelig og kommandoer brukeren
37 legger inn². Avanserte chatboter, som ChatGPT, kan være basert på kunstig intelligens.

38 **Deepfake:** Et resultat av at innovativ teknologi, som kunstig intelligens, brukes for å
39 manipulere og endre på, bilder, video- og lydmateriale. Konsekvensene kan ramme
40 enkeltindivider, grupper, bedrifter og andre sektorer i samfunnet. Det kan føre til utbredt tvil i
41 samfunnet om hva som er sant³.

42 **Filterbobler:** Et begrep som viser til en systematisk, individuelt tilpasset avgrensning av
43 informasjon og opplevelser på internett som kan føre til ensretting og stagnasjon hos
44 enkeltbrukere eller grupper⁴. Denne avgrensningen er basert på brukerens egen oppførsel
45 på internett gjennom klikk, søk, liker-klikk og delinger i søkemotorer, sosiale medier og andre
46 nettsteder. En slik ensretting over tid kan lede brukere inn i ekkokamre.

47 **Generativ kunstig intelligens:** Generativ kunstig intelligens er teknikker innen
48 maskinlæring der målet er å etterligne et datamateriale⁵. De kan generere bilder, tekst,
49 video, lyd og annet datamateriale som ikke finnes fra før.

50 **Kunstig intelligens:** Kunstig intelligens, forkortet KI, omhandler avanserte og teknologiske
51 systemer som utfører oppgaver hvor det normalt sett kreves menneskelig intelligens og
52 forståelse⁶.

53 **Sannsynlighetsovervektprinsippet:** Sannsynlighetsovervektprinsippet er et prinsipp om at
54 det må være større sannsynlighet for at noe har skjedd enn at det ikke har skjedd for at man
55 skal kunne legge hendelsen til grunn i en vurdering. Det må med andre ord være over 50 %
56 sannsynlig at en hendelse har skjedd, før man kan gå videre med hendelsen som
57 utgangspunkt. Prinsippet er ikke universelt, og enkelte saker krever en større grad av
58 sannsynlighet for at hendelsen kan legges til grunn⁷.

---

¹ Hem, E., Gjersvik, P. (2015). Ordet akademia brukes gjerne som betegnelse på den akademiske verden. Hva er egentlig forskjellen på akademia og akademiet?

Tidsskriftet. <https://tidsskriftet.no/2015/03/sprakspalten/akademia-og-akademiet>

² Hansen, A. (2023) ChatGPT. Hva er en chatbot?

<https://chatgpt.no/hva-er-chatbot>

³ Wolff-Hansen, E. (2020). NDLA (nasjonal digital læringsarena).

<https://ndla.no/nb/subject:1:058bdbdb-aa5a-4a29-88fb-45e664999417/topic:1:537598a2-4857-40e0-b0bc-9a937e954374/topic:1:5fbb054-1e87-42ef-bd91-5901a58ee5de/resource:d0128c8a-1d79-41d9-a46c-952cd5666f58>

⁴ Orgeret, K. (2022) Store Norske Leksikon. Filterboble. <https://snl.no/filterboble>

⁵ Tidemann, A. & Wold, S. (2024). Generativ kunstig intelligens.

https://snl.no/generativ_kunstig_intelligens

⁶ Tidemann, A. (2023) Store Norske Leksikon. Kunstig intelligens. https://snl.no/kunstig_intelligens

⁷ Strandberg, M. (2023) Store Norske Leksikon. Beviskrav. <https://sml.snl.no/beviskrav>

59 **Kompetanse og KI som verktøy**

60 Det er viktig at studenter får kjennskap til hvordan KI kan brukes som et verktøy på en
61 ansvarlig måte, all tid dette kan være en viktig ressurs i academia. Kunstig intelligens må
62 ikke bare ses på som et hinder, men også som et mulig verktøy i utdanningene. Chatboter
63 basert på kunstig intelligens kan for eksempel brukes som en sparringspartner i en
64 læringsprosess, for å korrekturlese tekst, gi tilbakemeldinger, forklare teorier og pensum
65 samt bidra til utvikling av problemstillinger. I denne sammenhengen kan KI være et kreativt
66 verktøy som kan bistå studentene i deres læring. Det er viktig å poengtere at det er
67 studentene selv som er ansvarlige for eget arbeid, også når de benytter seg av KI. Likevel
68 skal det være tydelige retningslinjer fra USN om bruken av KI, slik at studenter får trygge
69 rammer i en vurderingsprosess og er klare over eventuelle konsekvenser dersom bruken av
70 KI ikke er forsvarlig eller i tråd med eksisterende regelverk.

71

72 I USNs strategi, "Strategi 2022-2026", står det at de skal ha profesjonsrettede,
73 arbeidslivsorienterte og samfunnsrelevante utdanninger. For å oppnå dette, er det essensielt
74 å sikre at studentene utvikler kompetanse på dette feltet, et felt i vil møte i arbeidslivet.

75

76 Studentdemokratiet i Sørøst-Norge mener at:

- 77 - Universitetet i Sørøst-Norge bør revidere relevante strategiplaner og inkludere
- 78 kunstig intelligens i disse.

79

80 **Opplæring og Retningslinjer**

81 En forutsetning for å kunne anvende kunstig intelligens er å være kritisk til det genererte
82 innholdet som blir produsert og presentert til brukeren av tjenesten. Det eksisterer allerede
83 et kunnskapsgap i studentmassen, både om hvordan KI kan brukes og hva det er.
84 Opplæring vil utjevne dett gapet, og sikre at alle studenter har mulighet til å bruke KI.
85 Studentene må derfor gjennom sine utdanninger få en forståelse for hva kunstig intelligens
86 er, og ikke minst opplæring i bruk av dette verktøyet.

87

88 Ved å tilby opplæring i KI for ansatte og studenter vil USN kunne sikre en felles forståelse av
89 hva KI er, hvordan det fungerer, og hvordan man kan bruke det som et verktøy i skrive- og
90 læringsprosesser. En slik opplæring kan tilbys som del av forelesning, gjennom
91 arrangementer eller annen kursing. På denne måten kan man sikre at KI blir en ressurs,
92 samtidig som det vil kunne bidra med videreutvikling av KI-feltet ved USN. Det bør etableres
93 en digital ressurs om bruk av KI som er lett tilgjengelig for studentene og kan fungere som et
94 dekkende læringsopplegg for å sikre grunnkompetanse om kunstig intelligens.

95

96 USN må utvikle og implementere retningslinjer om bruk av kunstig intelligens, samtidig som
97 man ivaretar grunnleggende akademiske verdier som kritisk tenkning og redelig bruk av
98 kilder. Det er viktig med tydelige og forståelige rammer, slik at studentene kan være sikre på
99 hva som regnes som rett bruk av slike verktøy. I tillegg vil retningslinjer føre til en felles
100 forståelse av godkjent bruk hos studenter og ansatte, som vil være spesielt viktig i en
101 vurderingssituasjon.

102

103 Studentdemokratiet i Sørøst-Norge mener at:

- 104 - Det skal gjennomføres opplæringen i forsvarlig bruk av kunstig intelligens gjennom
- 105 digitale ressurser eller tilbys gjennom forelesning, arrangementer eller kurs.

- 106 - Universitetet i Sørøst-Norge skal sikre at studentene får en grunnleggende forståelse
107 og innføring i hvordan ulike verktøy basert på kunstig intelligens er bygget opp og
108 fungerer.
109 - Universitetet i Sørøst-Norge skal implementere retningslinjer for bruken av kunstig
110 intelligens.

111

112 **Studenters læringsutbytte og bruk av KI**

113 Kunstig intelligens har potensiale til å være en verdifull støttespiller i studieløpet og
114 studentens kunnskapsutvikling, forutsatt at det brukes på riktig måte. For studenter er det
115 viktig å kunne bruke KI på en måte som styrker læringsprosessen, uten å erstatte viktigheten
116 av læring i samspill med medstudenter og ansatt. Videre mener SDSN det er viktig at
117 studentene bevisstgjøres om hvordan KI-verktøy er bygget opp og hvilke konsekvenser
118 bruken av dette kan medføre. Det er viktig at studentene forstår at KI skal brukes som et
119 verktøy og ikke en oppgaveløser. Ved rett bruk kan KI være med på å fremme læring som
120 bidrar til økt forståelse innenfor ulike fagområder.

121

122 Studiebarometeret 2023 viser at studentene allerede bruker chatboter som supplement til å
123 forstå pensum. Ved å bruke chatboter får studentene mulighet til å bygge på det
124 kunnskapsgrunnlaget de har fra før, ettersom det kreves et visst kunnskapsnivå for å kunne
125 utarbeide god data. Dette kan bidra til økt fagforståelse og en styrket læringsprosess
126 tilpasset den enkelte studenten.

127

128 Studentdemokratiet i Sørøst-Norge mener at:

- 129 - Universitetet i Sørøst-Norge skal arbeide for at studenter sikres kompetanse i bruk av
130 KI som et verktøy i studiehverdagen og kommende arbeidsliv.
131 - KI skal anerkjennes som et verktøy studenter kan benytte seg av i ulike
132 læringsprosesser.

133

134 **KI og Fusk**

135 I takt med utviklingen av kunstig intelligens har det blitt et økt fokus på hvordan dette
136 påvirker utdanningssektoren og andre deler av samfunnet. Nyere og stadig forbedrede KI-
137 verktøy kan gjøre det enklere for studenter å omgå tradisjonelle deteksjonsverktøy. Dette
138 kan gjøre det vanskelig for universitetet å opprettholde akademiske standarder. Det er i dag
139 flere deteksjonsverktøy på nett, der verktøyenes nøyaktighet varierer i stor grad. SDSN
140 stiller seg kritiske til at slike upresise verktøy brukes til å fange opp 'uærlig' bruk av KI i
141 oppgaver. På grunn av variasjon i nøyaktighet er det viktig at slike verktøy ikke alene brukes
142 som grunnlag for at studenter felles for fusk i sensurprosessen.

143

144 Kildehenvisning blir i dag brukt som det største beviset i fuskesaker som involverer
145 chatboter, ettersom slike verktøy har en tendens til å finne opp kilder eller referere på feil
146 måte. Det er viktig å ha med i betraktningen at det er menneskelig å gjøre feil. Slurvefeil er
147 en reell feil som kan gjøres ved oppgaveskriving. Når det kommer til kunstig intelligens og
148 fusk er det derfor relevant å påpeke at slike menneskelige feil kan bli oppfattet som uærlig
149 bruk av kunstig intelligens.

150

151 Integritet, ærlighet og rettferdighet står sentralt i studentenes akademiske arbeid. Det er
152 viktig at ingen studenter blir urettmessig anklaget eller straffet for bruk av kunstig intelligens

153 når dette er brukt som verktøy. Det skal være en tydelig forståelse for hva som er fusk og
154 hva som er riktig bruk av KI. Sannsynlighetsovervektprinsippet skal veie tungt i alle
155 fuskesaker, og det er viktig at dette prinsippet legges til grunn også i fuskesaker som gjelder
156 bruk av KI som ikke faller under USNs retningslinjer.

157

158 Studentdemokratiet i Sørøst-Norge mener at:

- 159 - Deteksjonsverktøy må slette tekster studenter laster opp i systemet, slik at
- 160 studentenes arbeid ikke blir lagret og potensielt flagget som plagiat ved innlevering.
- 161 - Universitetet i Sørøst-Norge skal utarbeide materiell om hva som regnes som rett og
- 162 gal bruk av verktøy basert på kunstig intelligens.
- 163 - Deteksjonsverktøy ved Universitetet i Sørøst-Norge skal ha høy grad av nøyaktighet
- 164 før disse kan brukes.
- 165 - Sannsynlighetsovervektprinsippet skal veie tungt i alle fuskesaker, også når det
- 166 kommer til bruk av KI.

167

168 **Forskning**

169 Kunstig intelligens vil i fremtiden være en betydelig ressurs innenfor forskning, spesielt
170 innenfor kvantitative metoder. KI-verktøy er svært gode på mønstergjenkjenning, som er
171 sentralt i forskning innenfor en rekke fagfelt. Statistiske analyser, signalanalyse og -tolkning,
172 kvantitative innholdsanalyser, medisinsk bildediagnostikk og stordataanalyser er bare noen
173 spesifikke felt der kunstig intelligens kan og vil være en svært nyttig ressurs.

174

175 **Forskningsetiske implikasjoner og metodologiske utfordringer**

176 I mange tilfeller blir dataen som legges inn i chatbotene lagret av eierselskapene, og blir
177 videre brukt til å forbedre nåværende chatboter eller til å utvikle nye KI-systemer. Studenter
178 akademiske arbeid kan inneholde sensitive person- og helseopplysninger,
179 bedriftsopplysninger og andre sensitive opplysninger. En ansvarlig holdning til
180 konfidensialitet og personvern er grunnleggende verdier i forskning og akademisk. Dette er
181 en forutsetning for å opprettholde og styrke USNs integritet, i tillegg til samfunnets tillit til
182 institusjonen og sektoren som helhet. Det er dessverre for få studenter og ansatte som har
183 tilstrekkelig kunnskap om hvordan verktøy basert på KI kommer frem til sluttproduktet som
184 genereres. Dette er metodologisk problematisk, både med tanke på transparens, validitet og
185 repliserbarhet. Det må jobbes for bedre kunnskap om hvordan KI-verktøy er bygget opp og
186 fungerer, slik at brukere har en forståelse for prosessen dersom de benytter seg av dette til
187 forskning.

188

189 Studentdemokratiet i Sørøst-Norge mener at:

- 190 - Det er viktig at Universitetet i Sørøst-Norge er bevisst forskningsetiske implikasjoner
- 191 og metodologiske utfordringer ved bruken av kunstig intelligens, og utforsker dette
- 192 videre.

193

194 **Kunstig intelligens ved USN og i akademisk**

195 Dagens samfunn preges i økende grad av problematikk knyttet til deepfakes, falske nyheter,
196 mis- og desinformasjon, filterbobler og tekster med skjulte insentiver, stigmatisering og
197 forenklinger. Kompetanse til å håndtere denne typen problematikk vil være en viktig
198 egenskap studenter må tilegne seg i løpet av sine utdanningsløp. Ettersom kunstig
199 intelligens stadig blir mer integrert i samfunnet og næringslivet, er det viktig å utforske de

200 etiske, juridiske og sosiale implikasjonene av teknologien. USN har en sentral funksjon som
201 kompetanse- og kunnskapsutvikler i sine regioner. Dette inkluderer utvikling og formidling av
202 klare retningslinjer og tydelige standarder for ansvarlig bruk av kunstig intelligens. Derfor
203 mener SDSN det er viktig at alle fagfelt ved USN utvikler kunnskap om kunstig intelligens og
204 dens faglige og samfunnsmessige implikasjoner. Videre vil formidling av kunnskapen være
205 med på å styrke kunnskapsgrunnlaget i arbeids-, nærings- og samfunnsliv regionalt,
206 nasjonalt og internasjonalt. USN har allerede eksperter på fagfeltet som formidler aktivt om
207 kunstig intelligens i våre regioner, og SDSN mener at dette arbeidet må opprettholdes og
208 styrkes.

209

210 Studentdemokratiet i Sørøst-Norge mener at:

- 211 - Universitetet i Sørøst-Norge må sikre studentmedvirkning i arbeidet med utvikling og
212 implementering av KI ved USN.
- 213 - Fagfeltene ved Universitetet i Sørøst-Norge må utvikle kunnskap om bruken av
214 kunstig intelligens innenfor sine respektive områder.
- 215 - Universitetet i Sørøst-Norge må som samfunnsaktør ta ansvar for utvikling og
216 formidling av kunnskap om kunstig intelligens.